

cie.vws@tweedekamer.nl

Woerden,
18 december 2024

Ons kenmerk:

Doorkiesnummer:
0348 - 75 36 76

Onderwerp: Gezamenlijke inbreng ten behoeve van debat
Vaste Kamercommissie VWS op 19 december 2024

Geachte kamerleden,

Dit kabinet zegt keer op keer de daad bij het woord te willen voegen en de grote uitdagingen waarvoor we staan als samenleving écht te gaan oplossen. Het tekort aan medewerkers in zorg en welzijn is een van de grootste arbeidsvraagstukken op dit moment. Er zijn nu al veel vacatures en met een vergrijzende samenleving lopen de tekorten snel op tot meer dan 103.000 vacatures in 2028 en op termijn zelfs 200.000 vacatures.

Het blijven opleiden van voldoende professionals in welzijn en zorg is essentieel om in de toekomst voldoende welzijn en zorg te kunnen blijven leveren aan iedereen die niet zonder verzorging kan. Goede stageplekken zijn daarom cruciaal. Hoewel de minister van VWS het arbeidsmarktbeleid tot haar 'heilig doel' heeft verklaard, bezuinigt ze erop. Het Stagefonds wordt stopgezet, net als SectorPlan Plus; twee belangrijke pijlers onder het opleiden in de sector. Eerder dit jaar is al 130 miljoen euro aan middelen geschrapt voor het werken aan onder meer voldoende instroom en behoud van medewerkers. En nu dreigt ook voor het opleiden van medisch specialisten en verpleegkundigen een roekeloze bezuiniging.

Uit prognoses van RegioPlus blijkt dat de minister het tekort aan medewerkers juist vergroot in plaats van verkleint. Op dit moment is er al sprake van 68.150 niet vervulde vacatures en het tekort aan zorg- en welzijnsmedewerkers stijgt daardoor eind 2025 mogelijk al met 30.000 medewerkers extra. Hierdoor loopt het totaal aantal openstaande vacatures op tot ruim 98.000. Dat loopt de drie jaar erna op tot een extra tekort van naar verwachting 103.000 medewerkers, met als gevolg dat er een tekort zal ontstaan van ruim 200.000 medewerkers in zorg en welzijn. Dit is een verdrievoudiging van de huidige situatie.

Het Stagefonds, dat nu door de bezuinigingen in 2027 zal verdwijnen, keerde in het studiejaar 2022 voor ruim 150.000 stageplaatsen uit. Het grootste gedeelte hiervan betrof mbo-studenten in de zorg en welzijn. Daarnaast was 25% van de stageplaatsen bestemd voor hbo-studenten, waarvan circa 70% voor hbo-verpleegkunde studenten. In het schooljaar 2023/2024 maakten 22.455 zorgaanbieders gebruik van het Stagefonds.

Zonder stagefondsvergoeding moeten alle begeleidingsuren voor stagiairs uit het reguliere zorgbudget komen, wat momenteel al ontoereikend is. Hierdoor zal zorgverlening prevaleren boven het begeleiden van stagiairs, wat de toestroom van nieuwe zorgprofessionals beperkt en de personeelstekorten in de zorg verergert. Dit raakt alle soorten zorg- en welzijnsorganisaties. Ook dreigen vele regionale en landelijke programma's en projecten gericht op de instroom van nieuwe studenten voor opleidingen en stagebegeleiding, nu stil te vallen. Bovendien is in het onderhandelingsakkoord over de Rijksbegrotingen van afgelopen week ook nog eens een nieuwe bezuiniging op scholing van verpleegkundigen opgenomen. Dit maakt de totale optelsom aan bezuinigingen nog groter.

Tegelijkertijd met deze ontwikkeling is minister Bruins van OC&W voornemens om medio 2025 met het pact "opleiden voor de toekomst" regie te gaan voeren op de instroom in opleidingen voor tekortsectoren, waaronder de zorg. De eerdergenoemde bezuiniging op het Stagefonds bewerkstelligt echter dat er voor de toekomstige studenten in de zorgopleidingen geen of onvoldoende kwalitatieve stageplaatsen, leerwerkplekken en stagebegeleiding beschikbaar zullen zijn.

Deze tegenstrijdige ontwikkelingen veroorzaken een negatieve vicieuze cirkel: de dalende capaciteit in de arbeidsmarkt en de noodzaak tot het opleiden van zorgprofessionals leiden tot verminderde instroom en extra uitstroom in zorgopleidingen. Daarnaast beïnvloedt de verminderde begeleidings- en opleidingsmogelijkheden de kwaliteit van het opleiden negatief.

Aanpak van grote maatschappelijke vraagstukken vraagt inzicht en kennis van de elementen die bijdragen aan de oplossing, regie op de onderlinge samenhang daarvan en uiteindelijk de politieke wens en het bestuurlijke lef om samen te werken aan die oplossingen. Op dit moment ontbreekt die integrale aanpak wat leidt tot extra tekorten op de arbeidsmarkt binnen afzienbare termijn.

Wij zijn klaar om het tij te keren. En wij roepen het kabinet op nu ook zijn verantwoordelijkheid te nemen. Voeg de daad bij uw woord en start met het voeren van samenhangend beleid dat leidt tot oplossingen voor het waarborgen van de toegankelijkheid en kwaliteit van de Nederlandse gezondheidszorg. Voor de toekomst van Nederland.

Namens RegioPlus, Actiz, VGN, FNV, FNV Y&U, V&VN, JOBmbo, Vereniging Hogescholen en de MBO Raad,

Adnan Tekin
Voorzitter MBO Raad

